

FJALA E DEPUTETES FLUTURA AÇKA

E ENJTE DATA 13 PRILL 2023

Kur një muaj më parë, vrasësi i katër grave hyri në sallën e gjyqit, kamerat e pothuajse të gjitha televizioneve shqiptare u përqendruan mbi fytyrën e tij dhe e dhanë drejtpërdrejt e me një pritje trishtimisht të papranueshme nëse do të kthente përgjigje kur u pyet në ishte penduar për vrasjet makabre që kishte bërë. Gjithçka, drejt e nga salla e gjyqit, po ndodhte në emër të lirisë së medias, me qëllimin e dukshëm për të bërë lajm dhe jo me qëllimin për të dënuar femicidin, media po shkaktonte lehtësish etikëcid, moralicid, pra një shoqëricid të frikshëm. Ju lutem, kolegë, shihni mbrëmjet shqiptare. Ato prodhojnë shumë nervozitet, konflikt që, natyrisht, buron edhe nga politika konfliktuale që kemi ndërtuar të gjithë bashkë. Plot 12 programe politike i ke çdo mbrëmje në televizionet shqiptare, ku ndonjëherë janë thirrur edhe specialistë të hapjes së dyerve të blinduara të Partisë Demokratike, duke harruar, në fakt, se po u mësonin keqbërësve sesi hapen dyert e blinduara të familjeve shqiptare. Mjedisi ynë audiovizual është një mjedis i ndotur akustik dhe etik, me njerëz që i gërthasin njëri-tjetrit, që zgjedhin më mirë të hedhin mllef se të argumentojnë, që flasin me zë të lartë, aq sa ua hapën kafkën shqiptarëve dhe po e kthejnë Shqipërinë në çmendinë. A është kjo ajo që duan shqiptarët?

Në këtë kontekst shumë të brishtë nga pikëpamja e ndarjes ndërmjet të drejtës dhe së drejtës, pra, ndërmjet të drejtës së medias dhe së drejtës për mbrojtjen e fëmijëve nga ekspozimi i vrasësve, të drejtës së prezumimit të fajit, të drejtës së privatësisë, por edhe të drejtës njerëzore të ruajtjes nga pamje të padëshirueshme, ky ligj, dhe as arnimet që duam të kalojmë sot, nuk rregullojnë dot gjë. Pra, nuk e rregullojnë atë rol thelbësor që Shimon Peres ia quan si detyrim të medias: që ta bëjë diktaturën të pamundur, por jo demokracinë të padurueshme. Në Shqipëri kjo lehtësi e së padurueshmes shkon nga represioni dhe shantazhi i hapur shtetëror mbi medien tek abuzimi publik me kast i operatorëve dhe individëve të caktuar, me lirinë e medias. Në këtë hapësirë pa kontroll, ky ligj në disa pjesë të tij, e shton edhe më shumë paqartësinë. Kolegët e mi, që do të flasin më pas, do ta thonë specifikisht. Kur Edi Rama erdhi në pushtet në vitin e harruar 2013, mes përvojave të tjera personale, kishte edhe atë me medien, dhe ishte po kjo shoqëri, e cila sulmin personal ndaj tij si njeri i fjalës e kishte perceptuar si sulm ndaj fjalës së lirë, pa në këta dhjetë vjet shndërrimin trishtimisht të papranueshëm të atij vetë si kryeministër i shqiptarëve në raport me medien. Të gjitha këto shërbime të shqiptarëve i ka harruar dhe i ka tejkaluar vetë me pushtetin e tij tashmë gati absolut, jo me thyerje kockash të hundës ndaj kritikëve, por me blerje të hapura të medias kur mundet ose me rrënime televizionesh si “Agon Channel”, duke u lënë shqiptarëve faturën e 110 milionë eurove; me tritol në mes të plazhistëve ditën e lume në një nga asetet e “Fokus media”, me qëllimin që ta shkatërrojë, sepse kushedi se ku i ka mbetur kunji; me shkujdesjen për të gjetur autorët e sulmit mbi “Top Median” me kushedi çfarë qëllimi në prapaskenë; me fyerjet e tij personale ndaj gazetarëve të faqeve shqiptare, me qëllim intimidimin dhe depersonalizimin e tyre; me gërmushjet dhe talljet e tij nëpër studiot televizive, veçmas ndaj gazetarëve femra nga kushedi çfarë inatësh të vjetra. Kryeministri ynë është një nga politikanët më të përkëdhelur nga media, në mos personazhi i krijuar nga media apo spektakli i rremë, apo nga koraca pa substancë e pashaizmit shqiptar. Ai tashmë i kontrollon gati të gjitha mediet, shenjë kjo që nuk e ndryshon fare nga diktatorët klasikë. Jo vetëm i kontrollon, por qeras me to bujarisht edhe ato pjesë të opozitës që ia sigurojnë më mirë pushtetin. E thotë progresraporti i Bashkimit European, e thotë raporti i fundit i DASH-it, e thonë relacionet e shoqatave të mediejeve europiane, si dhe shkalla e ulët e lirisë së shprehjes në pikëzimin botëror të vendeve. Dhjetë vjet më pas, pupaci i

spektaklit mediatik duket i nginjur nga media, aq sa nuk e merr seriozisht as nisjen e një fushate zgjedhjesh, duke zbritur në nivelin e tallavasë, të cilën madje po e promovon si gjetje shumë të zgjuar të vetën. Është po i njëjti njeri që në fund të vitit të tij të parë në pushtet i thirri në një darkë të pagabuar figurat kryesore të medias shqiptare, duke i fyer dhe duke i bullizuar drejtpërdrejt në televizion si t'ua parathoshte kthimin e tyre, me hir a pa hir, në shqytarë të tij. E kush e mendonte se njeriu i cili në ato takime tentoi të ishte si Baraku i Obamës, sot, nga lodhja mediatike e turbofolkut, po i ngjan Farukut të barakës, i cili, ngaqë i janë ngatërruar akrepat e kohës dhe të mendjes, fle ditën i dehur nga rakia dhe natën bën saze e gostira, duke i bërë stërvitje nervash lagjes sime, me detyrën si dishepulli i prijësit të shoqërisë shqiptare, i cili, qysh prej çështjes “McGonigal”, ka hyrë në agjërime politik, duke na e zbehur shumë teatrin këtu në parlament, e, me sa duket, edhe në agjërime mediatik. Nxitimi për arnat e këtij ligji ngre shumë dyshime. Vonesa nga mbyllja e procesit të diskutimit publik, deri në përcjelljen në parlament, shqyrtimi me publikun në vetëm një muaj kohë, mospërshirja e të gjitha grupeve të interesit në amendimet e nevojshme, mungesa e konsultës me shoqatat që mbrojnë të drejtat e fëmijëve, edhe pse ligji bën rregullime të tilla, shtyrja për një kohë tjetër e sugjerimeve të përfaqësuesve të biznesit të fushës, si dhe nxitimi për ta kaluar në parlament veshur me ambalazhin e detyrimit për procesin e integritetit, më bëjnë skeptike, gjë që do ta bëjë skeptike edhe votën time. Ndrejjet e këtij ligji do të kërkojnë akte të reja nënligjore nga AMA, madje shumë shpejt edhe një infrastrukturë të re për kryerjen e detyrave që i lë ky ligj AMA-s.

Jam e bindur se AMA do të vijë shumë shpejt me një kërkesë të re për shtimin e personelit, kur nuk ka as pak javë që kemi kaluar në heshtje të plotë një rritje prej 30% të tij, më së shumti me personel joefektiv, si magazinierë e postierë, jo monitorues e mbikëqyrës të tregut audioviziv, ndryshe nuk do të ndodhte që në orët e paradites së një të shtune, kur të gjithë fëmijët janë para ekranit dhe nëpër shtëpitë e tyre, një televizion i nderuar të jepte këshillat e një seksologeje, që fliste për përparësitë e lodrave të seksit. Ishte kjo frikë që më bëri të mendoja se kjo strukturë joefektive që kaluam për AMAn kohët e fundit, ishte vetëm një qokë elektorale për t'i gjetur punë një shpure patronazhistësh apo aktivistësh në tentativë, meqenëse keni ndërruar term. Rregullimi në ligj kërkon që pronarët e platformave autodivizive të jenë transparentë dhe të qartë, por po të mos kujtoheshe se vetëm disa ditë më parë dy portale të rëndësishme të informimit të publikut, si “Jeta osh qejf” dhe “Lolita” janë sulmuar nga personazhi më abuziv mediatik që kanë njohur ndonjëherë kohët shqiptare, kryetari i Bashkisë së Tiranës, do ta besojë se rregullimi është i sinqertë. Ndrejjet e këtij ligji kërkojnë që tregu audioviziv të veprojë në bazë të vetërregullimit, por, në fakt, në një treg pa rregulla të qarta “vetërregullim” do të thotë “abuzim”, do të thotë “gjoba”. Gati 3 mijë euro shkon heqja e një shkrimi të padrejtë nga portalet abuzive, pjesa më e madhe e të cilave janë medie të licencuara, që nuk mbajnë asnjë përgjegjësi askund. Pra, kush na siguron se pas miratimit të këtij projektligji do të ecim mbarë, kur, në fakt, po ecim me kaq nxitim? Kështu që më mirë të ecim ngadalë, por kurrë të mos ecim së prapthi, siç na mëson Linkolni. Faleminderit!